

ПРОГРАМА ЗА ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

1. БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

- *Същност на езиковия текст*
- Текстът в публичното общуване. Научна, художествена, медийна, гражданска и институционална комуникация
- Жанрова характеристика на текста
- Информативна функция на текста. Извличане на информация от текста
- Езикови средства за изграждане на текста
- Лексикално значение на думата. Пряко и преносно значение. Синоними, антоними, фразеологизми
 - Граматична норма. Пълен и кратък определителен член. Форми за множествено число на съществителните имена. Съгласуване по число. Речев етикет. Падежни форми на местоименията. Употреба на деепричастията
 - Правописна и пунктуационна норма
 - Употреба на главни и малки букви
 - Слято, полуслято и разделно писане

2. ЛИТЕРАТУРА

2.1. Автори и творби

Христо Ботев

Лирика: „Майце си”, „Борба”, „Елегия”, „До моето първо либе”, „На прощаване”, „Хаджи Димитър”, „Моята молитва”, „Обесването на Васил Левски”

Иван Вазов

Лирика: от стихосбирката „Тъгите на България” – „Новото гробище над Сливница”, „При Рилския манастир”, „Българският език”; от цикъла „Епопея на забравените” – „Левски”, „Кочо”, „Паисий”, „Опълченците на Шипка”

Разказът „Дядо Йоцо гледа”

Повестта „Немили-недраги”

Романът „Под игото”

Алеко Константинов

Фейлетонът „Разни хора, разни идеали”

Книгата „Бай Ганьо”

Пенчо Славейков

От сборника „Епически песни” – „Поет”, „Ралица”, „Неразделни”

От цикъла „Сън за щастие” – „Ни лъх не дъхва над полени”, „Спи езерото”, „Докле е младост, златно слънце грей..”

От мистификационната антология „На Острова на блажените” – „Сто двадесет души”

Пейо Яворов

Лирика: „Градушка”, „Арменци”, „Заточеници”, „Хайдушки песни”, „Стон”, „Две хубави очи”, „Две души”

Елин Пелин

Разкази: „Ветрената мелница”, „Самодивските скали”, „На оня свят”, „Задущница”, „Косачи”, „По жътва”, „Спасова могила”

От цикъла разкази „Под манастирската лоза” – „Занемелите камбани”, „Чорба от греховете на отец Никодим”

Повестта „Гераците”

Димчо Дебелянов

Лирика: „Черна песен”, „Спи градът”, „Пловдив”, „Един убит”, „Да се завърнеш в бащината къща”, „Помниш ли, помниш ли...”

Христо Смирненски

Лирика: „Стария музикант”, „Братчетата на Гаврош”, „Цветарка”, „Жълтата гостенка”, „Юноша”, цикълът „Зимни вечери”

Гео Милев

Поемата „Септември”

Атанас Далчев

Лирика: „Прозорец”, „Стаята”, „Къщата”, „Повест”, „Любов”, „Към родината”

Йордан Йовков

Разкази: от сборника „Песента на колелетата” – „Песента на колелетата”, „Последна радост”; от сборника „Старопланински легенди” – „Шибил”, „Индже”; от сборника „Вечери в Антимовския хан” – „По жицата”, „Албена”, „Другоселец”; от сборника „Женско сърце” – „Серафим”

Никола Вапцаров

Лирика: „Вяра”, „Пролет (Пролет моя, моя бяла пролет)”, „Писмо (Ти помниш ли...)”, „Песен за човека”, „История”, „Прощално”, „Борбата е безмилостно жестока...”

Димитър Димов

Романът „Тютюн”

Димитър Талев

Романът „Железният светилник”

2.2. Литературнотеоретични знания

- Специфика на художествения образ в литературата
- Литературен герой, лирически „аз”, повествовател
- Композиция, сюжет, експозиция, завръзка, кулминация, развързка, епилог, поанта
- Жанр, роман, повест, разказ, фейлетон, сатира, ода, елегия, балада, сонет, лирическа миниатюра, поема
- Стилистика на художествената реч. Тропи и фигури – епитет, метафора, метонимия, синекдоха, символ, алегория, олицетворение, сравнение, хипербола, литота, оксиморон, инверсия, антитеза, градация, образен паралелизъм, анафора, алитерация, асонанс

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

Б е р о в, Т. Речник на литературните термини. Варна, 2000.

Б о г д а н о в, Ив. Енциклопедичен речник на литературните термини. София, 1993.

В ъ р б а н о в а, П. Как се пише. София, 2015.

И г о в, Св. Кратка история на българската литература. София, 2005.

Н о в правописен речник на българския език. София, 2002.

О ф и ц и а л е н правописен речник на българския език. София, 2012.

П а ш о в а, М. Граматика на съвременния български език. София, 2014.